

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 30 mei 2016

Voorzitters:

dr. I. Thonon
mw. ir. J.C.V. Vaessen (vanaf agendapunt 5)

Aanwezig:

drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), R.W. Krol (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw. mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), mw. F.M. Arissen LLB (PvdD), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere-Kaal (PVV), mw. H Chidi (D66), H. van Deún (PVV), mw. D.J. Dorrestijn-Taal (CDA), mw.drs. N. Eijsbroek (VVD), mw. ir. A.A. Ens (VVD), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), drs. J. Germs (VVD), drs. C. de Heer (ChristenUnie), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. H.J. Keller (PvdD), mw. T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), mw. E. Kotkamp (GroenLinks), drs. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), dr. C. de Kruijf (PvdA), P.C. Kroon MSc (GroenLinks) P. van Leeuwen (SGP), ir. R.G.H. van Muilekom (PvdA), ing. T. van Oosterom (CDA), P.D. Overkleeft (D66), mw. A.M. Poppe (SP), A.Ph.J. Richter (50Plus), drs. W.J. Ubaghs (PVV), drs. W. Wagenmans

Van ambtelijke zijde aanwezig:

E. Bok (adjunctgriffier), W. Voorneman-Rijkers (verslag)

1. ALGEMEEN

1.1 Opening

De voorzitter, de heer Thonon, opent de vergadering met een woord van welkom.

1.2 Vaststellen agenda

De voorzitter deelt mede dat bij agendapunt 4.2 door GS op de bijlage geheimhouding is opgelegd. Indien deze bijlage in de woordvoering wordt betrokken, dient de vergadering besloten te worden verklaard. Spreker stelt vast dat de SGP, op wiens verzoek dit onderwerp is geagendeerd, de bijlage niet zal citeren zodat dit onderwerp in openbaarheid kan worden besproken.

De heer Germs deelt mee dat de VVD vragen heeft gesteld over agendapunt 3.1, Statenvoorstel Wijziging Waterverordening HDSR, maar daarop nog geen antwoord heeft gekregen. Geïnformeerd wordt hoe hiermee wordt omgegaan.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt alsnog schriftelijke beantwoording toe. Vooruitlopende daarop memoreert zij dat gevraagd is of ook voor de andere waterschappen een soortgelijk voorstel is te verwachten. Dat is het geval. Een nieuwe Waterverordening voor Amstel, Gooi en Vecht met vergelijkbare inhoudelijke wijziging is in procedure. De ter inzagelegging loopt van begin juni tot medio juli. Verwacht wordt dat deze Verordening aan het eind van het jaar ter besluitvorming aan de Staten wordt voorgelegd. Over de wijziging in de Waterverordening voor Valei en Veluwe is onlangs ambtelijk overleg gestart met Gelderland en het waterschap. Het formele besluitvormingstraject is afhankelijk van dat ambtelijk vooroverleg.

Mevrouw Chidi merkt op dat D66 zich afvraagt of het niet logischer is om op de agenda Groen en Water te koppelen in plaats van Groen en Wonen.

De voorzitter licht toe dat dit te maken heeft met de aanwezigheid van het College. De blokken zijn al een paar keer verschoven. Spreker zegt toe de blokindeling te zullen meenemen bij de evaluatie van de nieuwe werkwijze van de Staten.

Met in achtneming van het vorenstaande wordt de agenda vastgesteld.

1.3 Mededelingen

De voorzitter deelt met betrekking tot agendapunt 6.4, Statenbrief Ontwerp PRS/PRV (Herijking 2016), mede dat het ontwerp op 24 mei jl. is vastgesteld door GS. Vanaf 31 mei wordt het ontwerp ter inzage gelegd. Het ontwerp Herijking PRS en het advies ARK, inclusief de reactie van GS op het advies, staan ter bespreking op de agenda van de commissie van 20 juni a.s. Verzocht wordt vragen via een schriftelijke vragenronde te stellen, zodat GS deze op tijd kunnen verwerken in de totaalbeantwoording die wordt meegenomen in de bespreking in de volgende commissievergadering.

1.4 Verslag Statencommissie Ruimte, Groen en Water van 11 april 2016

Het verslag wordt conform vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De heer Germs memoreert onder verwijzing naar de agenda, dat de VVD vragen heeft gesteld over de dreigende 85 ha Bomenkap nabij Hollandsche Rading. In de visie van de VVD zal deze kap verstorend werken op het woon- en leefmilieu in Hollandsche Rading. De VVD informeert of het bos niet met rust kan worden gelaten en of GS bereid zijn hierover in gesprek te gaan met de eigenaar, het Goois Natuurreservaat.

Gedeputeerde Krol antwoordt, dat het GS bekend is dat er bij Hollandsche Rading 85 ha bomen dreigen te worden gekapt ten behoeve van natuurontwikkeling.

Het College is het niet eens met de VVD dat deze kap verstorend zal werken op het woon- en leefmilieu in Hollandsche Rading, omdat het desbetreffende bosgebied op een zekere afstand van de kern Hollandsche Rading ligt. In algemene zin zou spreker niet willen beweren, dat bomen altijd beter zijn dan andere vormen van natuur.

De provincie heeft inmiddels vernomen dat het Goois Natuurreservaat heeft besloten vooralsnog niet door te gaan met de kap, omdat zij hierover op grond van de ontstane commotie nog een keer goed wil nadenken.

Mevrouw Koelewijn vestigt de aandacht op de bouw van woonunits/chalets op het erf van het perceel Bisschopsweg 3 in Bunschoten. Geïnformeerd wordt of het GS bekend is dat er sprake is van verstedelijking van het buitengebied vooral door de ligging buiten de rode contour; dat door dit initiatief te faciliteren er mogelijk een precedentwerking ontstaat; dat hierdoor het kwetsbare open natuurgebied van het Eemland in gevaar komt, terwijl de provincie dit gebied van groot belang vindt en dit als zodanig o.a. in het Natuurbeheerplan 2017 heeft opgenomen; of het College bereid is om in gesprek te gaan met de gemeente Bunschoten om aan te geven dat deze handelwijze haaks staat op het provinciaal beleid en dat hierdoor de taak van de provincie in het geding komt.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt, dat de provincie het dossier heeft bekeken. Er is overleg opgenomen met de gemeente Bunschoten om na te gaan wat hier precies speelt. Toegelicht is dat door de gemeente in oktober 2015 een (tijdelijke) vergunning is verleend voor het plaatsen van vier wooneenheden op het perceel Bisschopsweg 3; de vergunning is verleend voor een periode van 5 jaar. Dat is de eerste termijn van een Bestemmingsplanonthefing. Gelet op de tijdelijkheid behoeft de vergunning niet aan de provinciale regels te worden getoetst, anders dan aan bv. het open beleid en weidevogelbeleid. Het betreft een tijdelijke huisvesting van een specifieke en in omvang beperkte doelgroep. In de visie van de provincie behoeft dat niet direct te leiden tot het dichtslippen van het open, waardevolle, buitengebied. De vergelijkbaarheid wordt eveneens door de locatie en omvang bepaald. De locatie betreft een voormalig agrarisch bedrijf waarop een bouwbestemming ligt; weliswaar niet op dat deel van het perceel maar wel op het perceel zelf. Het ligt dicht tegen de bebouwing aan tegenover het bedrijventerrein de Kronkels. De units staat wel gedeeltelijk buiten de bestemming op het perceel van het voormalig agrarisch bedrijf, maar de provincie denkt dat de impact op die omgeving beperkt is. De mogelijke toekomstige uitbreiding van het terrein is voor de gemeente geen overweging geweest om het hier toe te staan. Een overweging is geweest, dat een gebrekkig huisvesting van deze seizoensarbeiders elders in de kern tot overlast leidde en dat het ook vanuit een huisvestingsoverweging niet verantwoord was om het daar te houden.

Mevrouw Koelewijn informeert of het GS bekend is, dat er op dit moment geen gemeentelijk beleid is op het gebied van deze specifieke doelgroep. Het verbaast het CDA derhalve, dat de conclusie wordt getrokken dat er bv. elders overlast is.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt, dat het hem niet bekend is dat de gemeente daar specifiek beleid op heeft. De omvang van de overlast, hetgeen de motivering is om deze beweging te maken, laat spreker als zodanig bij de gemeente. De provincie heeft geen beleid om de besluitvorming te beïnvloeden. De provincie heeft met name gekeken naar de ruimtelijke afwegingen die eventueel conflicterend zijn met het provinciaal beleid. De motivering, zoals de gemeente die in algemene zin heeft aangegeven, was voor de provincie geen aanleiding om daar andere stappen op te nemen dan dit. De provincie verwacht ook dat de gemeente zich aan de tijdelijkheid van vijf jaar zal houden, omdat zij daar zelf belang bij heeft.

Mevrouw Hoek vestigt de aandacht op de realisatie van een zomerwoning op de Mijndensedijk 53 te Nieuwersluis, gemeente Stichtse Vecht. 50PLUS informeert of, zonder toestemming van de provincie buiten de rode contour en niet in een bestemmingsplan opgenomen, een zomerwoning annex wagenberging kan worden gerealiseerd terwijl er al een zomerwoning bij de boerderij staat. Het vlak,

waar wordt gebouwd, heeft in het bestemmingsplan een groenbestemming; een wijziging daarvan is niet in de raad behandeld. Geïnformeerd wordt of er zonder toestemming van de provincie een groenbestemming buiten de rode contour kan worden omgezet als bouwlocatie voor een woning. Tot slot informeert 50PLUS welke eventuele stappen de provincie in deze gaat ondernemen.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt contact te hebben opgenomen met de gemeente en een uitgebreid antwoord heeft gekregen dat nogal technisch van aard was. Daarover heeft de provincie nog nadere vragen. Op grond daarvan vraagt hij de ruimte schriftelijk op de vragen van 50PLUS te mogen terugkomen.

Mevrouw Hoek kan zich hierin vinden. Spreekster hecht eraan in deze nog op te merken, dat het gebied ook is vervuild door een voormalige vuilnisstortplaats van de gemeente Hilversum. De beschikbare informatie heeft zij inmiddels aan gedeputeerde Pennarts overgelegd.

De heer Overkleeft memoreert dat een aantal partijen uit private- en publieke sector in april jl. de Green Deal Infrastuur heeft ondertekend. Deze partijen willen in de Green Deal gaan samenwerken om de biodiversiteit om en rond de infrastructuren die zij beheren te bevorderen en bewaken. D66 informeert of de provincie bekend is met deze Green Deal; of de provincie is benaderd om deze te ondertekenen en hoe het College tegen de Green Deal aankijkt.

Gedeputeerde Krol licht toe, dat de provincie bekend is met deze Green Deal. Het betreft een initiatief is van de Vlinderstichting; die heeft een aantal partijen aangezocht om deze Green Deal te sluiten; de provincie is daarvoor niet benaderd.

Het verstandig omgaan met weginfrastructuur in relatie tot biodiversiteit is ook voor Utrecht interessant. TenneT, medeondertekenaar van de Green Deal, doet hieraan o.a. mee door middel van de aanleg van een heidecorridor in Soestduinen. De provincie Utrecht doet derhalve feitelijk met een aantal maatregelen mee in deze Green Deal zonder medeondertekenaar te zijn. Het College heeft een positieve grondhouding indien zij zou worden benaderd om mee te denken.

De heer Overkleeft informeert of het College actief gaat vragen of de provincie mee mag doen.

Gedeputeerde Krol antwoordt, dat er tegenwoordig veel deals worden gesloten. Voor het College zijn de maatregelen die worden genomen een belangrijke afweging. Als de maatregelen van deze Green Deal leiden tot een versnelling op een aantal dossiers die GS en de Staten belangrijk vinden doet de provincie graag mee.

De heer Overkleeft vestigt namens D66, GroenLinks en de PvdA de aandacht op de snelheid op de n-wegen op de Utrechtse Heuvelrug. Hij memoreert, dat deze vraag eveneens aan de orde is gesteld in MME. Het betreft een door de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug ingediende motie omtrent het onderzoeken van de mogelijkheid van snelheidsverlaging op de n-wegen aldaar in combinatie met wildsignalering. Het College heeft in MME aangegeven te willen kijken naar wildsignalering. D66, GroenLinks en de PvdA willen in deze commissie een lans breken om daarnaast toch ook te kijken naar de mogelijkheid van snelheidsverlaging. In de visie van genoemde partijen kunnen die onderzoeken goed naast elkaar lopen, bovendien is het verzoek conform het coalitieakkoord en een in 2012 aangenomen motie in de Staten.

Gedeputeerde Krol zet uiteen, dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug een aantal besluiten heeft genomen in relatie tot hun besluitvorming over het ecoduct van de provincie. Een van de vragen van de gemeente is of de provincie nogmaals wil bekijken of een ecoduct wel de beste oplossing is en of er geen alternatieven zijn bv. de 'control animal transfer tunnel'. De provincie heeft toegezegd hiernaar onderzoek te zullen doen, hetgeen inmiddels wordt uitgevoerd door bureau Waardenburg. De provincie hoopt daarop nog voor de zomer een inhoudelijk antwoord te kunnen geven, zodat daarna in een ordentelijk proces een besluit kan worden genomen in de gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug. Het College is er geen voorstander van om de tweede discussie (de snelheidsverlaging) tegelijkertijd te voeren, omdat verondersteld wordt dat de achterliggende gedachte is dat er bij een snelheidsverlaging geen ecoduct meer nodig is hetgeen in strijd is met hetgeen in de Staten is afgesproken.

In verschillende provinciale beleidsplannen zijn afspraken vastgelegd ten aanzien van de provinciale wegen w.o. het coalitieakkoord, het Mobiliteitsplan, het Verkeers- en Vervoersplan.. Die maken het niet onmogelijk om op sommige plaatsen bv. uit oogpunt van verkeersveiligheid tot snelheidsverlaging over te gaan. Op de provinciale wegen op de Utrechtse Heuvelrug is in de visie van spreker sprake van een wat wonderlijk snelheidsregiem (van 50 naar 70 naar 80 en weer terug). Daarover is vanuit het perspectief van verkeersveiligheid wellicht van alles te zeggen, maar die discussie laat hij over aan de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Wel merkt spreker in deze in algemene zin op dat een snelheidsverlaging op een provinciale weg tot gevolg heeft dat die weg ook als zodanig moet worden ingericht. Dat betreft een vrij grote ingreep ook

in financiële zin. Daarbij speelt het argument dat, indien een provinciale weg met een bepaalde capaciteit minder aantrekkelijk wordt gemaakt, het verkeer verschuift naar gemeentelijke wegen toe. Daarover moet goed te worden nagedacht. Zoals gezegd dient die discussie met gedeputeerde Verbeek-Nijhof te worden gevoerd.

De heer Overkleeft onderschrijft dat de aanleg van het ecoduct en de mogelijkheid van snelheidsverlaging moeten worden losgekoppeld. Het lijkt een discussie te zijn, maar dat behoeft het niet te zijn. Beide onderwerpen sluiten elkaar niet uit. D66 kan zich echter wat voorstellen bij de volgorde van de zaken. Geïnformeerd of hij tussen de regels heeft beluisterd, dat niet onwelwillend wordt gestaan tegenover een onderzoek naar snelheidsverlaging op het juiste moment.

Gedeputeerde Krol antwoordt dat die vraag niet primair aan hem zou moeten worden gesteld. Zoals gezegd zijn er in verschillende provinciale beleidsstukken afspraken vastgelegd over de provinciale wegen; de formulering is ruim. Persoonlijk hecht spreker aan de volgorde der dingen. Dat houdt in dat eerst de discussie over het ecoduct wordt afgerond. Daarna zal ongetwijfeld in het kader van het provinciaal mobiliteitsbeleid de discussie over snelheid op provinciale wegen met de Staten worden gevoerd.

Het College is nooit onwelwillend om met de Staten welk onderwerp dan ook te bespreken.

De heer De Heer vestigt de aandacht op de Nationale Parkencompetitie. De Rijksoverheid heeft ooit besloten om geen geld meer te steken in de Nationale Landschappen en Parken, die zij ooit zelf heeft aangewezen. De Tweede Kamer heeft die bezuiniging deels teruggedraaid en gevraagd om Nationale Parken 'nieuwe stijl'. De provincie Utrecht heeft daarvoor twee sterke kandidaten t.w. Utrechtse Heuvelrug en het Groene Hart. Helaas gaat de Rijksoverheid nu niet kiezen op grond van natuurwaarden, maar met een publieksverkiezing. Dat 'publiekscircus' is vorige week van start gegaan. De ChristenUnie constateert dat lokale overheden zich er direct fors tegenaan gaan bemoeien. Geïnformeerd wordt naar de insteek van de provincie ter zake van deze nationale parkencompetitie; hoe dat wordt afgestemd met de buurprovincies; of er op twee paarden wordt gewed of dat er wordt gekozen voor de kandidaat die in Den Haag de meeste kans maakt.

Gedeputeerde Krol memoreert, dat in het coalitieakkoord de afspraak is gemaakt dat voor het Park Utrechtse Heuvelrug wordt gegaan. Daarvoor zal het College maximale inzet plegen. Het is niet ondenkbaar dat de provincie samen met haar buurprovincies nog een aantal andere initiatieven zal ondersteunen. Ook het Groene Hart zou zichzelf kunnen kandideren. Daarvoor zou een van de buurprovincies wellicht een voorstel kunnen doen. Het College is daar niet op tegen, maar er zal niet op twee paarden worden gewed. Er wordt ook niet gekozen voor de kandidaat die in Den Haag wellicht de meeste kans maakt. Mede gelet op de IUCN criteria (de harde kern van ieder nationaal park moet zijn dat het om buitengewoon bijzondere natuur gaat) zijn de provincies Utrecht en Noord-Holland, waarmee samen wordt opgetrokken in deze, ervan overtuigd dat de Utrechtse Heuvelrug hele goede papieren heeft.

De heer De Heer informeert of het College ook onder de aandacht van de Staatssecretaris brengt dat voornoemde criteria een belangrijkere rol zouden moeten spelen dan de mening van het publiek in deze, in de visie van de ChristenUnie, vreemde competitie.

Gedeputeerde Krol kan in deze antwoorden dat getracht is de Staatssecretaris daarin een andere keuze te laten maken; hij heeft echter besloten vast te houden aan het publiekscomponent. Het College heeft besloten zich niet te laten afleiden door de wat meer 'beauty contestachtige dingen' en die kwaliteiten in te brengen, waarin de provincie Utrecht gelooft. De Utrechtse Heuvelrug is geomorfologisch buitengewoon bijzonder; een hele harde kern met diep groene natuur die de moeite waard is, zoals ook in IUCN wordt aangegeven. Op grond van die argumenten heeft de provincie Utrecht veel vertrouwen in de kandidatuur voor het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

Ook al wint de Utrechtse Heuvelrug niet dan is het nog zo dat de provincie Noord-Holland, de gemeenten, het Goois Natuurreservaat en de grote terreinbeheerders er met de provincie Utrecht in geloven,; daarmee is Utrecht al een eind op weg is om er een bijzonder Nationaal Park van te maken.

1.6 Termijnagenda (versie 19 mei 2016)

De Termijnagenda wordt op voorstel van de voorzitter voor kennisgeving aangenomen.

2 P&C CYCLUS

2.1 Statenvoorstel Jaarrekening 2015

De heer Van Muilekom vestigt de aandacht op de onderbesteding van € 16 mln. Voor de RGW gerelateerde onderwerpen is opgeteld € 28 mln. niet uitgegeven. De PvdA komt hierop nader terug in de commissie BEM.

De brief van Natuurmonumenten spreekt dezelfde zorg uit in de zin dat er voldoende middelen zijn, maar dat er weinig i.c. te weinig gebeurt.

Bij de Najaarsrapportage hebben de Staten niets vernomen over de enorme onderbestedingen. Op balansniveau betrof het op dat moment € 4 ton. Geïnformeerd wordt naar de oorzaak van het grote verschil ten opzichte van de Najaarsrapportage.

De heer Van Kranenburg vestigt in het verlengde van het betoog van de PvdA de aandacht op blz. 38 m.n. de passage ontwikkelen samenhangend stelsel natuurgebied op schema. Spreker citeert: "In 2021 moeten de N2000 gebieden, de KRW gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en een beperkt deel van de beschermde natuurgebieden gerealiseerd zijn. De voortgang geeft vooralsnog voldoende vertrouwen dat dit zal worden gehaald." Uit de tabel daaronder blijkt, dat de verwerving/functieverandering nieuwe natuur goed loopt. Minder goed is het resultaat inrichting nieuwe natuur waar 254 van de voorgenomen 820 ha niet is gerealiseerd. De ChristenUnie vraagt waarop het College het 'vooralsnog voldoende vertrouwen dat het doel zal worden gehaald' baseert. Geïnformeerd wordt naar de oorzaak van het achterblijven en welke inhaalmaatregelen het College hierbij in beeld heeft.

De heer Van Deún merkt op dat in het bestemmingsvoorstel van de Jaarrekening onder punt 7 wordt gesproken over een vrijval van € 2,5 mln. GS willen daarvan € 1,25 reserveren. Aangegeven wordt, dat nog niet is beslist wat met de andere helft gaat gebeuren. De vraag is wanneer de Staten in deze een definitief besluit tegemoet kunnen zien.

Voor het overige komt de PVV nader terug op de Jaarrekening in de commissie BEM en PS.

Mevrouw Kotkamp plaatst namens GroenLinks de volgende vragen en opmerkingen.

- Ontwikkeling natuurgebied. Aangesloten wordt bij de vraag van de ChristenUnie. In aanvulling daarop wordt geïnformeerd of GS het door Natuurmonumenten geschetste beeld herkennen, dat er qua beheersgelden minder is uitgegeven dan begroot. Als dat het geval is, wordt gevraagd naar de oorzaak en of dit volgend jaar beter kan.
- Agrarisch natuurbeheer. Geïnformeerd wordt of de agrariërs zelf het in collectieven werken om subsidie te verkrijgen ook als een verbetering ervaren. Van belang wordt geacht, dat agrariërs gemotiveerd blijven in het kader van agrarisch natuurbeheer. Het werken in collectieven moet geen beperking opleveren.
- Subsidiëring Weidevogelbeheer in relatie tot het agrarisch natuurbeheer. Gememoreerd wordt dat eerder vragen zijn gesteld over de effectiviteit ervan en de monitoring die op dit moment van start gaat. Alhoewel over het effect nog relatief weinig bekend is, staat in de Jaarrekening dat alleen subsidiëring mogelijk is in de kerngebieden waar de weidevogels door de provincie worden geteld. Het is GroenLinks bekend dat een aantal agrariërs, dat buiten de kerngebieden zit, hard heeft gewerkt aan het inrichten en bewerken van hun land ter verbetering van de weidevogels en nu buiten de 'subsidieboot' vallen. GroenLinks informeert naar de precieze criteria voor de aanwijzing van kerngebieden.
- Ecoducten m.n. over de N227. De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft aangegeven eerst naar alternatieven te willen kijken en heeft op grond daarvan het vaststellen van het bestemmingsplan opgeschort. In de Jaarrekening staat, dat het ecoduct al is aanbesteed. Geïnformeerd wordt naar de consequenties van het besluit van de Utrechtse Heuvelrug en hoe de provincie daarmee omgaat. Het wordt altijd goed geacht om naar alternatieven te kijken bij een dergelijke grote investering. Als de discussie echter gaat over snelheidsverlaging versus een ecoduct, dan wordt de mening van D66 gedeeld dat dit moet worden losgekoppeld.
- Aanpak Veenweide. Zorg wordt geuit over het achterlopen van de aanpak en de bodemdaling. Geïnformeerd wordt naar de consequenties van het achterlopen. De vraag is voorts of de urgentie om het snel aan te pakken wel wordt gevoeld.
- Wet Natuurbescherming. Aangegeven wordt dat deze Wet medio 2016 wordt ingevoerd. Inmiddels is bekend, dat dit 1 januari 2017 wordt. In deze passage wordt voorts aangegeven, dat de Natuurschoonwet na de evaluatie 2014 in 2015 niet is aangepast. Geïnformeerd wordt waarom deze aanpassing niet heeft geleid tot een herverdeling of uitbreiding van handhavingcapaciteit.

De voorzitter resumeert dat door GroenLinks twee technische vragen zijn gesteld t.w. de criteria voor de aanwijzing kerngebieden weidevogels en de laatste vraag. Deze kunnen schriftelijk door het College worden beantwoord.

Mevrouw Kotkamp zou het op prijs stellen indien de criteria voor de aanwijzing van kerngebieden weidevogels in grote lijnen zouden kunnen worden aangegeven omdat dit de bespreking van agendapunt 4.1, Natuurbeheerplan 2017, wellicht zou kunnen versnellen.

De heer Richter deelt mede, dat 50PLUS benieuwd is naar de reactie van GS op de brief van Natuurmonumenten.

Mevrouw Keller plaatst namens de PvdD de volgende vragen, die nagenoeg hetzelfde zijn als bij de vorige Jaarrekening.

- Er is minder uitgegeven dan begroot. Dat klinkt op zich niet verkeerd, maar voor de natuur valt het bijzonder tegen. Er is minder nieuwe natuur ingericht dan begroot. Als dat over vier jaar bij elkaar wordt opgeteld, komt de inrichting van de nieuwe natuur er zeer bekaaid vanaf. Geïnformeerd wordt hoe GS dit de komende twee jaar nog denken in te halen.
- Grote winnaar in de Jaarrekening is de kavelruil; 18 ruilingen in plaats van 12. Het verkavelen vindt plaats om de schaalvergroting in de landbouw te stimuleren. Geïnformeerd wordt hoe het komt, dat de doelen in deze zijn overschreden en waarom hieraan kennelijk meer waarde wordt gehecht dan aan het inrichten van de nieuwe natuur.
- Ecoduct over N227. Geïnformeerd wordt of het klopt, dat dit ecoduct al is aanbesteed. De meerderheid van de gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug is nog steeds niet blij met de komst van het ecoduct. De PvdD heeft daar op 7 maart jl. vragen over gesteld. GS gaven toen aan er veel vertrouwen in te hebben, dat het goed zou komen. Geïnformeerd wordt of dat vertrouwen er nog steeds is.
- Subsidies Fauna Beheer Eenheid. Geïnformeerd waarom in de Jaarrekening de subsidie aan de Fauna Beheer Eenheid niet wordt genoemd, terwijl dit vorig jaar is toegezegd. Op zich is de provincie niet verplicht om de FBE te subsidiëren. Het is een bovenwettelijke taak en op grond daarvan vindt de PvdD het extra belangrijk, dat er transparantie komt in de financiële stromen. De Staten hebben recht op die informatie en op bestuurlijke transparantie.

De heer Boerkamp plaatst namens D66 de volgende vragen en opmerkingen.

- D66 sluit zich aan bij de vraag van ChristenUnie, GroenLinks en PvdD over de achterblijvende inrichting van natuur. Aan het begin van deze coalitie is aangegeven dat voorgestaan wordt over te gaan van 'beleid maken' naar 'doen en uitvoeren'. In dat kader is het achterblijven van de inrichting van natuur geen goed teken. D66 is benieuwd hoe die achterstand kan worden ingelopen.
- Bij de Grondstrategie is uitgebreid stilgestaan bij de snelheid waarmee de grond werd verkocht. Thans is sprake van een verdubbeling van de snelheid. D66 is benieuwd of daarmee ook de beoogde meerwaarde in een vertraagde verkoop van grond kan worden gerealiseerd. .
- Ecoducten. Uit de indicator blijkt dat twee van de drie zijn gerealiseerd, waarvoor D66 waardering uitspreekt. De vraag is of dit klopt. De aandacht wordt gevestigd op het investeringsbedrag, dat nodig is voor die drie ecoducten. De tankstations behoeven niet te worden uitgekocht, hetgeen nog wel in het AVP stond. De vraag is hoe daarmee wordt omgegaan in het licht van de suggestie van GS om rond Pijnenburg een ecoduct aan te leggen.
- Spoedlocaties bodemvervuiling. Aangegeven wordt, dat er meer focus is op dit onderwerp. De vraag is of GS het wellicht ook wenselijk vinden om een duidelijke indicator te koppelen aan de snelheid van aanpak van de spoedlocaties.
- Ruimtespel. Deze serieus game wordt in de markt gezet en nogal gepromoot. Uit contacten met gemeenteraadsleden blijkt, dat zij veelal niet op de hoogte zijn van het beleid dat de provincie ontwikkelt en welke tools/middelen beschikbaar zijn om gemeenten te helpen. D66 geeft de suggestie mee om dit Ruimtespel onder de gemeenteraden te verspreiden.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof geeft aan dat in het kader van de uitvoering van de KRW een aantal projecten is gestart op het gebied van de aanpak van de verontreinigingproblematiek bij drinkwaterbedrijven (w.o. de projecten Gebiedsgericht Grondwaterbeheer en de Holle Bilt). Deze projecten lopen in 2016 door, hetgeen de onderbesteding ad € 190.000 bij Water verklaart. In het Statenvoorstel staan het Jaarrekeningresultaat, de bestemmingsvoorstellen en wat met het resterend saldo wordt gedaan. Dat is conform het coalitieakkoord de 1/3-1/3-1/3 verdeling. De bodemdaling is een onderwerp, dat een ieder bezighoudt. Er is een aantal projecten gestart. Voorts memoreert spreekster in het kader van de bewustwording het werkbezoek en de

startbijeenkomst bij het Veenweide Innovatie Centrum op 9 mei jl. In de werksessies kwam naar voren, dat verschillend wordt gedacht over hoe moet worden omgegaan met de bodemdaling. Feit is dat de provincie daaraan, in opmaat naar de Omgevingsvisie in 2018, richting moet geven. Thans wordt bekeken hoe dat verder vormgegeven kan worden.

De heer Van Deún vestigt de aandacht op het investeringsvoorstel. Onder nr. 7 staat: "Gedeputeerde Pennarts moet nog besluiten over het wel/niet indienen van het resultaat bestemmingsvoorstel." Daarbij gaat het over € 2,1 mln. Het gaat in totaal over € 2,5 mln. De vraag van de PVV luidt, wanneer de Staten dat besluit tegemoet kunnen zien.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof meende dat de vraag algemener van aard was. Gedeputeerde Pennarts zal die vraag in haar beantwoording meenemen.

De heer Van Muilekom memoreert te hebben gewezen op de enorme onderbesteding ook als het gaat om RGW gerelateerde onderwerpen en dat in het kader van de Najaarsrapportage niet is gemeld, dat daarvan mogelijk sprake zou zijn.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat de stukken ten behoeve van de Jaarrekening al rond maart moeten worden aangeleverd; ook de stukken ten behoeve van de Begroting moeten enkele maanden daarvoor worden ingediend. Qua sturing zou het wenselijk zijn als dit wat dichter in de tijd ligt. In de diverse portefeuilles is zichtbaar, dat de projecten zich niet altijd door de bedachte planning laten leiden. Spreekster stelt voor in de commissie BEM nader te spreken over de vraag hoe aan het sturingsmechanisme van de P&C Cyclus beter vorm kan worden gegeven. Dat vraagt zowel wat van de voorbereiding van de stukken als van de behandeling.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen dat de onderbesteding op het terrein van de ruimtelijke ontwikkelingen met name zit in de verplichtingen, die de provincie aangaat ten aanzien van de projecten en de feitelijke realisatie daarvan.

Het Ruimtespel is een serious game dat is ontwikkeld op basis van de handreikingen, die de provincie in het verleden richting gemeenten heeft gedaan. Ter illustratie wijst hij op het eiland van Schalkwijk, waarbij is geëxperimenteerd met de wijze waarop partijen bij elkaar konden worden gekregen en hoe tot een voorstel kon worden gekomen om daar een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Ten aanzien van de vraag welke gemeenten hier nu al gebruik van maken i.c. hoe operationeel het is, zegt spreker schriftelijke beantwoording toe.

De heer Boerkamp geeft aan dat zijn opmerking meer een signaal in algemene zin was. D66 heeft gemerkt dat gemeentelijke organisaties de tools en brochures van de provincie veelal wel kennen maar gemeenteraden en het maatschappelijk middenveld niet, terwijl die juist in algemene zin een doelgroep zijn voor dit soort tools.

Gedeputeerde Pennarts zet uiteen, dat er sprake was van een onderbesteding in het Investeringsprogramma Stedelijke Vernieuwing (€ 2,5 mln.). Daarvan is een deel overgeheveld naar het provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodem (€ 1,3 mln.). Bij de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Bodem is de reden toegelicht.

De Staten zijn terughoudend met het toevoegen van indicatoren. De vraag is of een indicator voor spoedlocaties bodemsanering relevant is, omdat voor de 65 spoedlocaties bodemsanering een einddatum is vastgelegd met betrekking tot de afronding. Daarbij komt dat het moment van uitvoering samenhangt met andere werkzaamheden, die op die locaties moeten worden gedaan. Er zit een fluctuatie in welk project eerder en eventueel later aan bod komt.

Gedeputeerde Krol zet met betrekking tot de brief van Natuurmonumenten uiteen, dat sprake is van een onjuiste weergave van de werkelijkheid. In het kader van de natuuropgaven is een tweetal data van belang. In 2021 moet de provincie de internationale natuuropgave (Natura 2000 en KRW) gereed hebben; de overige natuuropgaven (Nationaal Natuur Netwerk v.h. EHS) moeten in 2028 gereed zijn. Het budget daarvoor (€ 200 mln.) is lineair in de Begroting verwerkt ervan uitgaande, dat er ieder jaar ongeveer evenveel geld wordt uitgegeven. Daarbij komt dat de provincie in 2015 uit de oude AVP periode liep, omdat een nieuw kaderdocument werd vastgesteld. Het betreft een Programma dat twaalf jaar loopt; niet uitgegeven middelen in een bepaald jaar vloeien dan ook niet terug naar de Algemene Middelen. Ter zake van het AVP is derhalve geen sprake van onderbesteding, maar van het feit dat in het ene jaar meer wordt uitgegeven dan in het andere. Het Programma moet niet worden gemeten naar de financiële bewegingen maar naar de resultaten. Ook die zijn heel verschillend. Het ene jaar is het buitengewoon goed en het jaar daarop minder. Van belang is, dat de provinciale doelen in 2021 en 2028 worden gehaald. Spreker vestigt de aandacht op de cijfers van de inrichting van gebieden, die thans in beweging zijn en in 2016/2017 zullen zijn afgerond; in Utrecht-West 541 ha en in Utrecht-Oost 341 ha. De provincie krijgt daarmee in 2016/2017 ca 882 ha in beheer. Er wordt

derhalve flink gewerkt. Aan beheer wordt pas uitgegeven als er aaneengesloten gebieden zijn verworven.

Samenvattend. Het betreft een Programma dat 12 jaar loopt, dat niet lineair wordt uitgegeven, waarin geen sprake is van overschotten en onderbestedingen; in 2015 is te ruim geraamd, hetgeen met boekhouden te maken heeft en niet met de geleverde prestaties; in 2028 is het geld op en is hetgeen dat is afgesproken gerealiseerd. Op grond van het vorenstaande deelt spreker de in de brief van Natuurmonumenten en door een aantal fracties geuite zorg niet.

Desgevraagd door mevrouw Kotkamp licht spreker toe dat inrichting en beheer na verwerving komt. De normale gang van zaken is, dat er pas wordt ingericht als er sprake is van aaneengesloten gebieden. Er wordt aan grootschalige verwervingsoperaties gewerkt. De essentie is veel verwerven aan de start en dichterbij het doel nemen de uitgaven voor inrichting en beheer toe. Op basis van de cijfers stelt spreker, dat de provincie op schema ligt. De provincie moet blijven opletten. De internationale opgave moet wel in 2021 gerealiseerd zijn. Mocht aan het eind van de periode blijken dat op het gebied van grondverwerving niet voldoende tempo is gemaakt, resteert het onteigeningsinstrument. Vele jaren geleden zijn afspraken gemaakt over de prioritair gebieden. Daarbij is afgesproken het onteigeningsinstrument niet zomaar in te zetten. GS denken nog steeds dat met de middelen die worden ingezet voor de vrijwillige vormen van grondverwerving voldoende tempo kan worden gemaakt om de natuuropgave te realiseren.

De heer Boerkamp merkt op dat bij het inrichten van natuur sprake is van een opdrachtgever en een opdrachtnemer. Op grond hiervan begrijpt D66 niet hoe hierin zoveel vertraging kan ontstaan. Gedeputeerde Krol antwoordt dat de provincie Utrecht veelal de eigenaar van de gronden is, maar daarnaast zijn er ook gronden in bezit van een terreinbeherende organisaties of een particulier. Het gaat erom dat die gronden pas als natuur kunnen worden ingericht als sprake is van een aaneengesloten deel. Losse snippers grond leveren enige vertraging op in het kader van de inrichting, maar niet zorgelijk in verhouding tot de tijdsperiode waarmee de provincie met dit Programma bezig is. Ten aanzien van de weidevogels en agrarisch natuurbeheer hecht spreker eraan op te merken dat het nieuwe agrarische natuurbeheer in Nederland pas sinds 1 januari jl. van kracht is en in totaal zes jaar zal worden toegepast. Het is een totaal nieuw systeem gebaseerd op veel meer vertrouwen in de richting van de collectieven, waarvan de provincie echt verwacht dat het beter gaat functioneren dan het oude agrarisch natuurbeheer. Er is voor gekozen te focussen op de inzet van middelen op die plekken waarvan de provincie ervan overtuigd is dat de effecten het grootst zijn.

Ook ter zake van het weidevogelbeheer is er hoop op een beter resultaat. Er heeft uitvoerig overleg plaatsgevonden met alle agrarische collectieven over de gebieden. De provincie staat open voor een eventuele aanpassing van de begrenzing op het moment dat dit op basis van telling vanuit de collectieven wenselijk wordt geacht.

De gemaakte keuzes zijn vastgelegd in de Weidevogelvisie, Natuurbeleid 2.0 en in het Natuur Beheerplan. Van een periode van zes jaar is thans slechts vijf maanden verstreken. Spreker hecht eraan vooralsnog af te wachten hoe het werkt.

Bevestigd wordt dat de Wet Natuurbescherming met ingang van 1 januari 2017 in werking treedt. De Jaarrekening was al gereed toen dit feit bekend werd.

Met betrekking tot de ecoducten merkt spreker op niet blij te zijn met de discussie, zoals die zich in de gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug heeft voltrokken. In zijn optiek is de provincie verantwoordelijk voor de afweging, of er al dan geen ecoduct moet komen; de Staten hebben tot de aanleg van een ecoduct aldaar besloten. Het is vervolgens de verantwoordelijkheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug om de afweging te maken of zij bereid is de ruimtelijke consequenties van de aanleg van een ecoduct te faciliteren. In de gemeenteraad is thans echter ook de discussie over het nut en de noodzaak van het ecoduct gevoerd. De provincie heeft twee mogelijkheden. Enerzijds de mogelijkheid van een inpassingsplan, hetgeen echter minimaal een jaar kost. Anderzijds de mogelijkheid om te trachten een serieuze vraag van de gemeenteraad serieus te beantwoorden in de hoop op een positief besluit van de raad, waarmee de vertraging kan worden beperkt tot een paar maanden. Vanuit het perspectief, dat de provincie voorstaat dat het ecoduct wordt gerealiseerd, is het laatste de beste optie.

De aanbesteding van het ecoduct heeft echter al plaatsgevonden. De provincie is derhalve in overleg met de aannemer over de vertraging van de aanleg. Op dit moment kan niet worden uitgesloten, dat de vertraging wellicht financiële consequenties tot gevolg heeft.

Vrijwillige kavelruil is in de visie van spreker lastig in een indicator te plannen. Versterking van de landbouwstructuur is niet het enige doel van de ruilverkaveling. In het kader van landbouwstructuurversterking is het voor agrariërs interessant om mee te doen aan een kavelruil; voor de provincie is in dit kader van belang, dat er provinciale doelen worden gediend.

Ter zake van de Fauna Beheer Eenheids subsidies is afgesproken, dat alleen eventuele afwijkingen ten opzichte van de Begroting in de Jaarrekening worden vermeld. Bij de Begroting zijn de gegevens over de Fauna Beheer Eenheid verstrekt; er zijn geen afwijkingen.

De grondverkoop beweegt. Er is meer opbrengst behaald; dit was geprognosticeerd. Spreker kan zich voorstellen dat aan de Staten een update wordt verstrekt over wat nu meer en minder is binnengehaald dan was begroot op het moment dat de provincie die gronden op haar balans heeft gezet. Er zijn transacties waaraan in het verleden teveel geld is uitgegeven en nu wat minder terug wordt verkregen en vice versa. Het saldo is interessant. Getracht wordt de grondverkoop wel zodanig te doen, dat de markt niet wordt verstoord. Spreker komt hierop nader schriftelijk terug.

Met betrekking tot de stand van zaken ten aanzien van de drie ecoducten en de financiën licht spreker toe, dat de ecoducten goed zijn begroot; er wordt binnen de afgesproken kaders gebleven. Er is echter geen financiële ruimte meer voor de aanleg van een ecoduct over de N234 bij Pijnenburg. Het ecoduct over de N237 is gekoppeld aan het ecoduct Biltse Rading van de gemeente Utrecht. Dit ecoduct bevindt zich binnen het schootsveld van het aldaar aanwezige Fort, dat onderdeel is van de Hollandse Waterlinie; de Hollandse Waterlinie staat op de nominatie voor Unesco Werelderfgoedlijst. Als de gemeente Utrecht een ecoduct wil aanleggen in het schootsveld van het Fort moet er een zgn. heritage impact assessment worden gedaan. Op basis daarvan wordt bekeken of het ecoduct niet een te groot negatief effect heeft voor het zicht. Dat blijkt het geval te zijn. De gemeente Utrecht kan het ecoduct derhalve niet op maaiveldniveau aanleggen en zal moeten kiezen voor een variant dat minder impact heeft in het landschap. Die variant is dat de weg op maaiveld wordt gehouden en het ecoduct naar beneden wordt gebracht. De aanleg van het ecoduct wordt daarmee vele malen duurder. De vraag is of de gemeente dat financieel kan en wil opbrengen.

Doordat de provincie minder hoeft uit te geven aan de aanleg van het ecoduct over de N237 vanwege het feit dat de tankstations niet behoeven te worden verplaatst, zou overwogen kunnen worden om de vrijval van die middelen (ca € 1mln.) in te zetten om de aanleg van het ecoduct Biltse Rading mogelijk te maken in een wat duurder variant. De gemeente Utrecht zal dan echter bereid moeten zijn, daaraan ook iets bij te dragen.

Mevrouw Keller kondigt aan dat de PvdD technische vragen zal stellen over het overzicht van de afgelopen- en komende jaren van de nieuw in te richten natuur.

Voorts wordt aan GS verzocht de Staten regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkelingen bij de nieuw in te richten natuur.

Bij de Begroting is ter zake van de subsidie Fauna Beheer Eenheid afgesproken, dat de gegevens alsnog zouden worden verstrekt; die zijn ontvangen. Omdat de cijfers niet afwijken van de Begrotingscijfers komen ze thans niet voor in de Jaarrekening. Verzocht wordt de cijfers in de volgende Begroting wel op te nemen.

Gedeputeerde Krol zegt toe de cijfers met betrekking tot de subsidie Fauna Beheer Eenheid in de Begroting op te nemen; als daar afwijkingen op zijn, zal dat vervolgens worden gemeld bij de Jaarrekening.

Over de grondverwerving wordt twee keer per jaar gerapporteerd nl. bij de Begroting en de Jaarrekening. Dat lijkt spreker voldoende voor de Staten om de vinger aan de pols te houden. Hierbij zij opgemerkt, dat de provincie een contract heeft met het Rijk en het Rijk met Europa als het gaat om de natuuropgave die in 2021 moet zijn behaald. Alle partijen hebben er derhalve groot belang bij, dat gehaald wordt wat is afgesproken en daar richt een ieder zich ook op zowel in als buiten het provinciehuis.

De voorzitter sluit de bespreking over de Jaarrekening 2015 af.

3 WATER

3.1 Statenvoorstel Wijziging Waterverordening HDSR

De voorzitter memoreert dat in het Statenvoorstel wordt gevraagd de ontwerpbesluiten vast te stellen. Spreker stelt voor om dit agendapunt rechtstreeks als sterstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 6 juni a.s. Vooraf bestaat de mogelijkheid tot vragen stellen via een schriftelijke vragenronde. Spreker constateert, dat de commissie instemt met dit voorstel.

4. GROEN EN WONEN

4.1 Statenbrief Vaststelling Natuurbeheersplan 2017

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp op verzoek van GroenLinks en de ChristenUnie ter bespreking is opgewaarderd. Spreker geeft aan de discussie te willen beperken tot het weidevogelbeheer, waarop de vragen zich ook richten.

Mevrouw Kotkamp geeft onder verwijzing naar de behandeling van de Jaarrekening aan, dat over dit onderwerp al het een en ander is gezegd. In vervolg daarop informeert GroenLinks naar de reactie van de agrariërs tot nu toe ten aanzien van de uitwerking van het nieuwe stelsel en of de aangewezen kerngebieden aan de verwachtingen voldoen. De belangrijkste zorg van GroenLinks is of door het aanwijzen van de kerngebieden niet gebieden verloren gaan die in potentie het gewenste effect zouden kunnen hebben om weidevogels beter te beschermen.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS zich aansluit bij het betoog van GroenLinks. In aanvulling daarop wordt geïnformeerd hoe wordt omgegaan met populaties buiten de kerngebieden..

De heer De Heer spreekt in de eerste plaats zijn waardering uit voor de grote lijn van het voorliggende Natuurbeheerplan.

Het voorliggende plan biedt geen enkele ruimte voor provinciale steun aan projecten voor de kievit. In een vorige RGW-vergadering heeft de ChristenUnie het College gevraagd om lessen te trekken uit alle voorstellen die in het Jaar van de Kievit worden gelanceerd. Een notitie daarover is al van het College ontvangen, terwijl het jaar van de kievit nog niet om is. In deze notitie wordt aangegeven, dat de provincie inzet op de meest kansrijke gebieden; daarmee lijkt de deur voor de kievit op slot. Vandaag wordt het Natuurbeheerplan 2017 besproken, waarmee de middelen voor het weidevogelbeleid voor 2017 worden vastgelegd. Ook daarin wordt benadrukt, dat er wordt ingezet op de meest kansrijke gebieden voor weidevogels. Bij de begrensde leefgebieden is vooral gekeken naar de grutto. De ChristenUnie is van mening dat op grond van het uitgangspunt niet alleen naar de grutto maar ook naar de kievit zou moeten worden gekeken. In de Nota van Beantwoording op de zeven zienswijzen over de kievit staat nog wel een kleine slag om de arm in de zin, dat de resultaten van 2016 worden afgewacht.

De ChristenUnie pleit ervoor een stapje extra te doen door de collectieven uit te dagen een project in te dienen zodat in 2017 een pilot kan worden gestart in het meest kansrijke kievitgebied. Deze weidevogel holt qua aantal achteruit, hetgeen in de visie van de ChristenUnie een speciaal beheerspakket rechtvaardigt.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij de waarderende woorden. 50PLUS wijst er echter op dat de agrarische sector haar bedrijfsvoering ook op peil moet kunnen houden. Bij een steeds wijzigende regelgeving kan dat lastig worden. Daarover vindt 50PLUS te weinig terug in de voorliggende nota. Geïnformeerd wordt hoe het College daarmee omgaat.

De heer Germs plaatst een kanttekening bij het feit, dat ieder jaar een nieuw Natuurbeheerplan wordt opgesteld voor de weidevogels die al bekend zijn; de VVD pleit in deze voor een meerjaren aanpak. Mevrouw Kotkamp merkt op dat GroenLinks zich daarin enerzijds kan vinden, maar anderzijds uitkijkt naar een jaarlijks plan om vast te stellen of de nieuwe aanpak tot het gewenste effect leidt of wellicht aanleiding geeft tot aanpassing. In dat kader sluit GroenLinks zich aan bij de opmerking van 50PLUS dat ook van belang is dat het een werkbaar plan is voor agrariërs.

De heer De Heer voegt hieraan toe dat het van belang is dat in samenwerking met de collectieven de balans wordt gevonden ten aanzien van het beste beheer. De ChristenUnie is er geen voorstander van het beleid nu op slot te gooien, maar goed te kijken/luisteren naar de signalen die vanuit het veld komen. Op grond van die signalen stelt de ChristenUnie het punt van de kievit aan de orde.

Mevrouw Broere merkt op dat de PVV zich afvraagt of het niet goed zou zijn om te kijken welke nadelige gevolgen het injecteren van mest heeft voor weidevogels. Het is een van de oorzaken waardoor er minder weidevogels zijn.

De heer Van Oosterom memoreert, dat het beleidsplan voor zes jaar is vastgesteld om een nieuwe aanpak in te luiden. In de visie van het CDA hebben belanghebbenden baat bij stabiliteit van provinciale plannen.

Het CDA heeft er vorig jaar voor gepleit om mogelijkheden te creëren voor weidevogellocaties, die nu niet in de kerngebieden zijn opgenomen. Daarover is al veel gezegd, waarbij het CDA zich kan aansluiten.

Het CDA vraagt aandacht voor een oplossing voor predatie, dat eveneens leidt tot teruggang van het aantal weidevogels.

Naar aanleiding van de opmerking van de PVV merkt spreker op dat mest van februari tot medio augustus mag worden uitgereden. De veehouders proberen de mest zo snel mogelijk op het land te brengen; dat gebeurt van februari tot begin maart. Daarna kunnen de weidevogels zich gaan nestelen en hun nest uitbroeden; zeker in de gebieden waar later wordt gemaaid, die in de pakketten zitten. De bemesting heeft derhalve niets met de teruggang van weidevogels te maken, omdat dit pas na het maaien gebeurt. Het is voor een veehouder niet praktisch om mest in het lange gras uit te rijden. Mevrouw Broere geeft aan dat het niet alleen gaat om het moment van het uitrijden van de mest, maar ook over de gevolgen van het in de grond blijven van die mest. Er komen minder beestjes, zaadjes. Het injecteren van de mest heeft het hele jaar door effect en niet alleen op weidevogels maar ook op gewassen.

De heer Van Oosterom deelt de mening van de PVV niet en zou hierover graag op een ander moment nog een keer verder praten, omdat hierover snel een verkeerd beeld ontstaat.

Mevrouw Arissen deelt mede, dat de PvdD het betoog van de PVV op dit punt steunt. Overbemesting, het eiwitrijke grasland waardoor geen kruidenrijk grasland meer kan bestaan, en het waterpeil zijn van grote invloed op de weidevogelstand terwijl uit onderzoek blijkt dat predatie een te verwaarlozen invloed heeft.

De heer Van Oosterom geeft aan dat er in het kader van deze discussie vele invalshoeken zijn waarover hij, zoals gezegd, nog eens verder zou willen spreken.

Het CDA informeert naar de gevolgen van predatie, omdat de agrariërs dat in de praktijk zien gebeuren.

Overigens wijst spreker erop dat ten aanzien van bemesting sprake is van landelijke regelgeving. Het is toegestaan om een bepaalde hoeveelheid mest op het land te brengen; de overheid schrijft voor, dat dit met een injecteur moet gebeuren. De agrarische sector zou er voorstander van zijn als de mest weer bovengronds zou mogen worden uitgereden.

Mevrouw Broere geeft aan dat dit ook veel energie zou besparen ten opzichte van injecteren.

Mevrouw Arissen merkt op dat uit onderzoek blijkt dat bij geïnjecteerde drijfmest de hoeveelheid regenwormen op de onderzoekslocatie afnam met 54% en 60% bij sleepvoetbemesting. In haar visie spreker de cijfers voor zich.

De heer Van Oosterom wijst nogmaals op de landelijke regelgeving en dat de agrarische sector er geen moeite mee zou hebben om de mest weer bovengronds uit te gaan rijden.

Hij vervolgt zijn betoog. In aanvulling op de rondvraag van het CDA wijst spreker op blz. 57 van het Natuurbeheerplan waar wordt gesproken over het belang van de openheid van het landschap en de slagenverkaveling. Daarin wordt met name het Eemland geroemd om zijn grastapijt met de mooie textuur en de openheid dat scherp wordt afgebakend door duidelijk gedefinieerde randen aan de horizon.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP zich aansluit bij het pleidooi, dat het werkbaar moet blijven voor de agrariërs.

Naar aanleiding van een desbetreffende vraag van de heer Richter antwoordt de voorzitter dat hij voorafgaande aan de behandeling duidelijk heeft aangegeven dat de discussie zich zou moeten beperken tot het weidevogelbeheer. Op grond daarvan biedt hij 50PLUS niet de gelegenheid om een vraag te stellen over water/vissen en wijst hij op de mogelijkheid van het desgewenst schriftelijk indienen van de vraag.

Gedeputeerde Krol memoreert dat het Natuurbeheerplan 2017, het kader waarbinnen de provincie subsidie verleent voor agrarisch natuurbeheer in de provincie Utrecht, niet standaard op de agenda staat; het is opgewaardeerd door GroenLinks en de ChristenUnie waarbij het met name om het weidevogelbeleid gaat; spreker zal zich in zijn beantwoording daartoe beperken.

Spreker wijst erop dat het beleidskader (minder geld, meer collectieven, meer verantwoordelijkheid, minder overheidscontrole maar ook meer effectiviteit) door de Staten is vastgesteld; dat kader is leidend. Daarmee heeft de provincie afscheid genomen van de zgn. 'ruime jas begrenzing', die volgens de RLI niet effectief was. De RLI gaf o.m. in haar rapport aan dat die aanpak geen structureel effect had op weidevogelpopulaties in Nederland en geen goede resultaten opleverde bij een aantal van de doelsoorten waarvoor Nederland ook in Europese zin aan de lat staat; dat betreft primair de grutto.

In het nieuwe beleidstelsel, dat met ingang van 1 januari jl. in werking is getreden, worden contracten gesloten voor de duur van zes jaar. Op grond daarvan laat spreker zich thans niet verleiden om na vijf maanden de mate van effectiviteit en tevredenheid te bespreken.

Er moet een serieuze slag worden gemaakt; er gaat veel geld in om; de effectiviteit is nog niet op alle punten onomstotelijk. Wel kan worden gesteld dat op alle plekken in de provincie Utrecht waar op basis van feiten is vastgesteld dat het daar het beste gaat met de weidevogels, succes wordt geconstateerd. In Eemland neemt de teruggang van weidevogels bijvoorbeeld niet meer verder toe. In Nederland is het al een succes als populaties gelijk blijven. De provincie Utrecht weet de afname in de meest succesvolle gebieden in ieder geval te stoppen. Vanuit dat perspectief is een aantal beleidsdocumenten vastgesteld w.o. de aanwijzing van de meest succesvolle gebieden, daarop met de beschikbare middelen concentreren en accepteren dat er als gevolg van de beschikbare middelen ook gebieden zullen zijn die net buiten de boot zullen vallen. Er zullen derhalve agrariërs zijn die niet blij zullen zijn met het nieuwe systeem, maar het is onontkoombaar dat de provincie zich richt op die meest succesvolle gebieden.

Een keer per jaar wordt niet naar het beleid maar naar de begrenzing, de pakketten, de geldstromen gekeken om weer nieuwe contracten af te sluiten. De bestaande contracten zijn afgesloten voor de duur van zes jaar; daaraan wordt niet meer getornd. Dat biedt zekerheid voor de desbetreffende agrariërs.

Het jaarlijkse Natuurbeheerplan is voor alle nieuwe afspraken die worden gemaakt, maar eveneens voor het geval dat de begrenzing op grond van feiten mogelijk aanpassing behoeft.

Of deze koerswijziging effect heeft, is wellicht pas na enkele jaren zichtbaar. Spreker heeft goede hoop dat de concentratie op de meest effectieve gebieden succesvol zal zijn; het blijft echter hard werken. Daar hoort alles bij w.o. beweiden, bemesten, waterpeilen waarmee ook allemaal experimenten worden gedaan.

Samenvattend merkt spreker op, dat sprake is van een stelselwijziging. De provincie doet dit nog te kort om daarvan de resultaten al te kunnen zien. Het wordt scherp in de gaten gehouden op alle punten w.o. predatie, effectiviteit, tellen om te kijken of dit beleid succesvol is.

Spreker waardeert de inzet ten aanzien van de kievit en onderschrijft het belang van het behoud van die weidevogel. Op grond van het vastgestelde beleid gaat de provincie echter geen losse pilot buiten de weidevogelkerngebieden doen. Dat laat onverlet, dat collectieven binnen de weidevogelkerngebieden een specifiek op de kievit gericht project kunnen aandragen.

Overigens stelt spreker dat als de provincie, samen met natuurorganisaties en agrariërs, haar best doet om de weidevogels te beschermen en vooruit te brengen de kievit hiervan ook profiteert.

De heer De Heer herhaalt zijn pleidooi om te kijken naar het meest kansrijke gebied voor de kievit, die wat andere eisen stelt. Vanuit Eemland is vernomen, dat extra kievitproeven worden voorgestaan maar dat de financiering van die projecten lastig blijkt te zijn. Daarvoor probeert de ChristenUnie een lans te breken.

Tot slot stelt spreker voor na het broedseizoen op werkbezoek te gaan bij een van de collectieven die grutto's en kieviten onder hun hoede hebben, zodat de Staten zich op basis daarvan kunnen verdiepen in de resultaten en de discussie kunnen voeren over o.a. predatie en bemesting.

De voorzitter acht dit een goede suggestie.

Gedeputeerde Kol herhaalt dat, als er binnen de weidevogelkerngebieden plekjes zijn waar de kievit het op dit moment al goed doet of het met extra maatregelen nog beter zou kunnen doen, de collectieven de mogelijkheid hebben dit aan te dragen; de provincie zal daarnaar vervolgens met een positieve blik kijken. De provincie gaat echter met haar beperkte middelen niet de breedte in, omdat in dat geval het nieuwe beleid op voorhand wordt ondergraven. Spreker heeft goede hoop, dat de koerswijziging effectief en succesvol zal zijn en dat dit ook de kievit zal helpen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.2 Statenbrief Grondexploitatie 2016 Vliegbasis Soesterberg

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp op verzoek van de SGP ter bespreking is opgewaardeerd. Spreker wil de discussie rondom deze Statenbrief alleen toespitsen op financiën omdat de vraag van de SPG zich daarop richt.

De heer Van Leeuwen plaatst namens de SGP de volgende vragen:

- Is de €3,73 mln. een nieuwe of een bijgestelde risicobuffer? Als hij nieuw is, hoe kan het dan binnen het bedrag in het weerstandsvermogen passen?
- Valt onder het genoemde bedrag van € 4,4 mln. in het weerstandsvermogen ook de € 0,9 mln. van de grondexploitatie? Zo ja, hoe kan het College dan stellen, dat de € 3,73 mln. en € 0,9 mln. binnen het weerstandsvermogen past?

- Klopt het dat de risico's behorend bij de projecten Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg met iedere verantwoordingsslag richting de Staten toenemen? Is dit reden tot (toenemende) zorg?

De heer Van Kranenburg merkt op dat de ChristenUnie blijft worstelen met de vraag of het niet verstandiger is de woningbouw af te blazen en het verlies te nemen.

Mevrouw Ens merkt op, dat de woningbouw in de visie van de VVD juist de financiële oplossing is van dit project. Geïnformeerd wordt naar de voortgang daarvan en of het verband met de risico's in de grondexploitatie kan worden gelegd.

De heer Boerkamp acht de inhoud van het memo lastig te doorgronden. In het memo had in de visie van D66 wel iets meer tekst en uitleg kunnen staan zonder dat veel financiële data, waarop geheimhouding ligt, waren prijsgegeven.

Gedeputeerde Krol licht in algemene zin toe dat de Staten jaarlijks worden geïnformeerd over de actuele stand van zaken. De cijfers worden altijd op dezelfde wijze gepresenteerd, zodat de Staten inzicht krijgen in de ontwikkelingen.

Na doorrekening is gebleken dat het risico inderdaad iets is toegenomen (€ 3,8 naar € 4,4). De woningbouwopgave is enerzijds voor een deel van het vraagstuk de oplossing; als de opbrengst van de woningbouwopgave goed verloopt, draait het Programma Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis eigenlijk budgettair neutraal. Anderzijds zit er echter een onzekerheidsfactor in en dat is de vennootschapsbelasting op winst van woningen (Vpb), waarmee rekening moet worden gehouden. Op grond daarvan is het risicoprofiel wat toegenomen.

Als sprake is van een project met een bepaald risico wordt dat risico, bv. een tekort op de grondexploitatie, gemeld. Vervolgens wordt op basis van de zgn. monte carlo methode berekend en in percentage uitgedrukt hoe groot de kans is dat het risico zich werkelijk gaat voordoen; dat is nooit 100%. In het weerstandsvermogen wordt derhalve op grond daarvan niet 100% van het bedrag geraamd, maar een percentage daarvan. Dat lijkt ondoorzichtig maar door dat dit jaarlijks op dezelfde manier gebeurt, krijgen de Staten wel een goed beeld hoe dat profiel zich ontwikkelt.

Zichtbaar is, dat de grondexploitatie zich in positieve zin ontwikkelt; dat is ook logisch, omdat de prognoses over de ontwikkeling van de woningbouwlocatie positiever wordt. Daarnaast speelt een aantal risico's w.o. de Vpb.

Mevrouw Dorrestijn wijst erop dat in de Statenbrief staat, dat de grondexploitatie ten opzichte van 2015 is afgenomen. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

De heer Ubaghs informeert wie uiteindelijk bepaalt of het samenwerkingsverband Vpb-plichtig is. Gedeputeerde Krol antwoordt dat de fiscus dat bepaalt.

De heer Ubaghs kan zich voorstellen, dat in dat geval via de Belastingdienst snel duidelijkheid is te verkrijgen.

Gedeputeerde Krol bevestigt dat uiteindelijk het gesprek met de fiscus moet worden aangegaan. Zo ver is het nog niet. Door heel Nederland wordt het Vpb-risico op dit moment bekeken. De provincie heeft door accountants laten onderzoeken of zij al dan niet Vpb-plichtig is. Dat is naar verwachting het geval op grond waarvan het risico is meegenomen. De fiscus verstrekt pas duidelijkheid op het moment dat de provincie feitelijk start met de ontwikkeling van de woningen.

De heer Ubaghs wijst op de mogelijkheid van een pro forma uitspraak van de fiscus.

Gedeputeerde Krol bevestigt, dat die mogelijkheid aanwezig is. Het kan bij de fiscus echter maar een keer worden gevraagd. Dat betekent dat de provincie goed beslagen ten ijs zal moeten komen. De vraag zal op het goede moment aan de fiscus worden gesteld om een zo goed mogelijk antwoord te verkrijgen om het risico voor dit project zo klein mogelijk te maken.

Getracht wordt een inschatting te maken van de risico's, die de provincie in dit project loopt. Op dit moment nemen de risico's op bepaalde punten toe (Vpb) en op bepaalde punten af (woningbouwontwikkeling). Het is in ieder geval duidelijk dat de woningbouwontwikkeling op de Vliegbasis ten opzichte van enkele jaren geleden veel positiever wordt ingeschat, omdat de woningmarkt in Midden- Nederland zich in een hoog tempo herstelt.

Allesomvattend kan worden geconstateerd, dat het project Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis inmiddels in grote lijnen weer behoorlijk onder controle is. Uit alle voorliggende prognoses blijkt een zichtbare ontwikkeling dat zich redelijk binnen de afgesproken kaders begint te bewegen.

De vragen van de SGP beantwoordt spreker vervolgens als volgt.

Het saldo van de Vliegbasis is gedaald met € 0,9 mln. en het saldo van Hart van de Heuvelrug is verbeterd.

De € 5,73mln. is het berekende risico voor het project Vliegbasis bijgesteld per januari 2016. Alle risico's moeten bij de Jaarrekening worden geactualiseerd. Die worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit van de provincie. De verhouding hiertussen is het weerstandsvermogen (zie par. 5.1.5.2).

Het saldo van de grondexploitatie ad € 0,9 mln. is afgedekt in de Voorziening Hart voor de Heuvelrug en niet in het weerstandsvermogen. De € 4,4 mln. is de resultante van de statische berekening in relatie tot alle risico's die de provincie loopt, waardoor er voor de risico's van Hart van de Heuvelrug (€ 4,6 mln.) en Vliegbasis (€ 3,7 mln.) een buffer nodig is van € 4,4 mln.

Het risico is toegenomen van € 3,8 mln. naar € 4,4 mln. Dat zit vooral in het wel of niet betalen van de vennootschapsbelasting over winst op verkoop van woningen (Vpb).

Er is geen sprake van een verrassende ontwikkeling. Op indicatie van de account heeft de provincie een en ander goed geraamd en de risico's, mochten die zich voordoen, goed afgedekt. Er dient weliswaar een iets grotere voorziening te worden getroffen dan de afgelopen jaren, maar dat behoeft geen aanleiding te geven tot toenemende zorg. Nu, in tegenstelling tot een paar jaar geleden, kan worden geconstateerd dat de woningmarktsituatie dusdanig is gewijzigd dat woningbouwontwikkeling weer mogelijk is, is de grootste zorg van het College eerder af- dan toegenomen. Dat laat onverlet dat het project Hart van de Heuvelrug een van de ingewikkeldste projecten van de provincie is; dat de provincie daar hard aan moet blijven werken, goed moet blijven opletten en de partners scherp moet houden.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af.

5. Ruimte

5.1 Statenvoorstel Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016 – 2019

De voorzitter, mevrouw Vaessen, memoreert dat in 2015 de 16 projecten uit het Ruimtelijk Actie Programma (RAP-2) zijn afgerond en het Programma is geëvalueerd. Uit de positieve evaluatie (december 2015) blijkt dat RAP-2 zich heeft bewezen. Er is gezorgd voor extra inzet en energie van maatschappelijke partners en een aantal thema's (zoals kantorenaanpak, ruimtelijke inpassing duurzame energie, inpassing infrastructuur) is stevig op de kaart gezet. Tegelijkertijd is geconstateerd, dat maatschappelijke vraagstukken steeds integraler worden en om een nieuwe rolverdeling vragen. Om die reden is gestart met de transitie van het RAP naar een Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving (IFL). Het Programma richt zich op vernieuwing van het ruimtelijke instrumentarium en de rollen/werkwijzen van de provincie om straks onder de Omgevingswet effectief te kunnen opereren. Waar in het RAP de focus lag op het 'wat', wordt in het IFL de focus gelegd op het 'hoe'. De contouren van het IFL zijn vorig jaar vastgelegd in een startnotitie.

In het voorliggende Statenvoorstel wordt gevraagd de ontwerpbesluiten vast te stellen. Spreekster stelt voor dit agendapunt zodanig te behandelen, dat het met een klein debat besproken kan worden in de PS-vergadering van 6 juni a.s.

De heer De Heer spreekt namens de ChristenUnie zijn waardering uit voor het Programma en alle ambities die hierin op een rij worden gezet. In het Programma worden 8 prioritaire thema's gekozen; daarnaast staan er nog ca 6 op de reservelijst. De ChristenUnie wil het debat in de Staten aangrijpen om te kijken of van de 6 op de reservelijst enkele op de prioritaire lijst kunnen komen. Met betrekking tot Duurzame Mobiliteit, Energietransitie, Verduurzaming Landbouw kan de ChristenUnie zich voorstellen, dat ervoor wordt gekozen in dat kader ook al concrete projecten te starten. De ChristenUnie beraadt zich nog of zij via een motie dan wel amendement onderwerpen van de reservelijst kan laten toevoegen aan de top 8.

De heer Van Leeuwen deelt mede dat de SGP zich aansluit bij de waarderende woorden. Het verheugt de SGP dat de Wegh der Weegen een expliciet onderzoeksonderwerp wordt. De SGP mist het beleid Kleine Kernen.

Mevrouw Ens sluit zich aan bij de waarderende woorden voor het voorliggende stuk. Namens de VVD plaatst spreekster de volgende vragen en opmerkingen.

- De indruk ten aanzien van participatie is, dat het regelmatig uitmondt in het organiseren van weerstand tegen plannen. In de praktijk blijken tegenstanders doorbijters te zijn, terwijl de voorstanders op een bepaald moment participatiemoe lijken te worden. De VVD informeert naar de ideeën van GS om met name de constructieve participanten wakker te houden bij deze projecten.

- In december is in de Staten een motie aangenomen waarin wordt voorgesteld om de ervaringen in Houten te gebruiken, hetgeen ook in het voorliggende document staat. De VVD acht dit een mooie methode om in dit Programma mee te nemen en bv. de wetenschap te betrekken in dit soort trajecten. De VVD kan zich voorstellen dat dit een plek krijgt in het Uitvoeringsprogramma.
- De binnenstedelijke projecten worden gemist. Er zijn combinaties van factoren die in de visie van de VVD een uitgelezen omstandigheid bieden om in een dergelijk innovatief programma mee te doen. Geïnformeerd wordt of er in de selectie van projecten in het vervolg voor kan worden gezorgd dat hiervoor aandacht komt.

Mevrouw Dorrestijn geeft aan dat het CDA positief tegenover het voorliggende voorstel staat. Wel plaatst het CDA een kanttekening bij het vastleggen dat geleerd moet worden van projecten. De vraag is of dit niet al sterk in de organisatie en bij iedereen zit ingebed.

De inhoud van het document is echter zeker een positieve insteek om te kijken hoe de samenleving meer kan worden betrokken bij alles dat met ruimte en nieuwe ontwikkelingen te maken heeft.

He CDA vraagt zich voorts af hoe een en ander straks in de praktijk zal worden uitgevoerd. Er staat in het voorstel dat PS aan zet zijn wanneer blijkt dat er tegen beleid en regelgeving wordt aangelopen.

Er worden bepaalde verwachtingen gewekt wanneer een dergelijk traject met elkaar wordt ingegaan.

Er wordt een experimenteeruimte ingegaan en aan het eind komen PS misschien in beeld als er tegen wet- en regelgeving wordt aangelopen. Ter illustratie vestigt zij de aandacht op zonnepanelen.

Er kan met een aantal stakeholders worden geëxperimenteerd om te kijken of het van de grond kan worden gekregen, maar in bv. de Ladder van Duurzame Verstedelijking staat eveneens bepaalde zaken. De vraag is hoe dit zich tot elkaar gaat verhouden.

In aansluiting op de vraag van de ChristenUnie informeert het CDA of de projecten op de reservelijst, wanneer de maatschappelijke noodzaak daartoe aanwezig is, een kans hebben in het Programma te gaan worden uitgevoerd.

De heer Van Muilekom deelt mede, dat PvdA zich aansluit bij de waarderende woorden. De PvdA herkent, dat het om complexe opgaven gaat. Het verheugt de PvdA dat gezocht wordt naar een integrale aanpak, omdat een onderwerp veelal met verschillende beleidsthema's te maken heeft. Het spreekt de PvdA aan, dat geëxperimenteerd kan worden en dat initiatieven van onderaf een kans moeten krijgen.

Spreker plaatst de volgende vragen en opmerkingen.

- Aangegeven wordt dat het effect een merkbare impuls is. De PvdA vindt dat te mager en pleit voor een concretere invulling. De PvdA overweeg in deze een motie of amendement in te dienen in de PS-vergadering.
- De PvdA sluit zich aan bij de opmerkingen over de reservelijst en overweegt in deze eveneens een motie of amendement in te dienen.
- De PvdA uit zorg over 'drukke' rondom de genoemde onderwerpen. De vraag is of geen sprake is van overlap en of er in dit kader sprake is van afstemming. Hij wijst hierbij op de onderwerpen die aan de orde komen in de BOB-trajecten, het Programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling, het AVP, de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit en de PCL.
- De PvdA sluit zich aan bij de opmerking over de leerpunten.
- De aandacht wordt gevestigd op de rol van PS. Geïnformeerd wordt wat wordt bedoeld met een participerende rol. PS hebben een kaderstellende en controlerende rol. Op grond daarvan staat de PvdA op het standpunt, dat PS in deze geen participerende rol moeten vervullen. Wel hecht de PvdA eraan, dat de Staten geïnformeerd worden over o.a. de voortgang.

De heer Overkleefft sluit zich aan bij de waarderende woorden voor het voorliggende document.

Namens D66 plaatst hij de volgende vragen en opmerkingen.

- Geïnformeerd wordt of er ook een vraag bij gemeenten is neergelegd over de rol die zij van de provincie zien. Het oogt thans enigszins aanbod gestuurd.
- D66 vindt de rol van de Staten in het stuk nogal star overkomen. Zij kunnen deel uitmaken van de werktafels e.d. Geïnformeerd wordt hoe het College een structurele betrokkenheid van Statenleden vorm denkt te geven.
- Er moet voor worden gewaakt, dat lessons learned per opgave alleen neerdalen in het deel van de organisatie dat bij dat project betrokken is. De vraag is hoe ervoor wordt gezorgd, dat deze door de hele organisatie worden verspreid.
- Right to challenge vindt D66 een interessant onderwerp, dat in dit document wordt aangestipt. Geïnformeerd wordt of het College een illustratie kan geven ten aanzien van de toepassing.

- In de opgaven is een paar van de voornaamste vraagstukken verwerkt w.o. Energietransitie, Bodemdaling, Leegstand. Vraagstukken die D66 van belang acht zoals Retail en Luchtkwaliteit zitten daar niet bij. Zonder kaders af te willen dwingen, die het experiment in de weg zouden staan, vraagt D66 zich af of het niet gewenst is om dat soort belangrijke onderwerpen in ieder geval te laten terugkomen.
- Met betrekking tot opgave 7, Groene Contour, wordt geïnformeerd of het College al een concrete casus op het oog heeft.

Desgevraagd door heer Van Muilekom antwoordt spreker, dat D66 de mening van de PvdA deelt dat de Staten niet limitatief moeten optreden en zij het experiment niet in de weg zouden moeten staan. D66 is wel geïnteresseerd in hoe dit proces gaat verlopen. Het kan voor de Staten leerzaam zijn er op ieder moment in informatieve zin van op de hoogte te worden gehouden. Het lijkt D66 niet gewenst, dat de Staten continu bijsturen.

Mevrouw Chidi vervolgt dat D66 er voorstander van is om projecten/programma's op een innovatieve manier aan te vliegen.

Spreekster plaatst vervolgens de volgende vragen.

- Er komt een experimenteerfase. D66 acht van belang dat achteraf kan worden teruggekeken wat het experiment heeft opgeleverd en welke lessons learned. Geïnformeerd wordt hoe die fase wordt gedocumenteerd.
- De gelaagde programmasturing (blz. 21) vindt D66 wat onoverzichtelijk. Er wordt gesproken over opdrachtgeverschap- en nemerschap tussen ambtenaren; ambtenaren die vanuit de ene afdeling naar de een andere afdeling gaan. De vraag is of dit werkbaar, efficiënt en effectief is. Juist vanuit die innovatieve gedachte zou in het kader van de programmasturing de innovatie kunnen worden ingebracht. Dat heeft eveneens te maken met de Stuurgroep, waarover in het document wordt gesproken. Geïnformeerd wordt wie deel gaan uitmaken van de Stuurgroep.
- Tot slot wordt geïnformeerd of dit limitatief alle maatschappelijke urgente vraagstukken zijn als in 2019 wordt teruggekeken naar nu. In de beantwoording van de door de VVD gestelde technische vragen wordt o.a. aangegeven, dat iedereen vraagstukken mag aanleveren. Geïnformeerd wordt hoe en waar vraagstukken, waarvan wordt geacht dat deze belangrijk en urgent zijn, kunnen worden aangeleverd.

De heer Kroon plaatst namens GroenLinks de volgende vragen en opmerkingen.

- Gesteld wordt, dat de Omgevingswet in 2019 wordt ingevoerd (blz. 4). Geïnformeerd wordt of dit inmiddels zeker is of een aannname betreft.
- Ten aanzien van het betrekken van belanghebbenden pleit GroenLinks ervoor ook te kijken naar de mogelijkheden van de right to challenge, het uitdagingrecht. Dit stond in het verkiezingsprogramma van GroenLinks op grond waarvan het haar verheugt, dat daarvoor bij het Innovatieprogramma aandacht is. Geïnformeerd wordt hoe dat concreet uitwerking kan krijgen.
- In het stuk wordt een achttal opgaven genoemd, dat concreet opgepakt gaat worden. Opgave 8 begint met de constatering, dat de groengebieden rond de Stad Utrecht een economische functie hebben. In de verdere beschrijving bespeurt GroenLinks ook een vrij economische- en recreatiegerichte benadering. Dat lijkt GroenLinks eenzijdig, omdat er in haar visie ook sprake is van natuurwaarde in deze gebieden. Geïnformeerd wordt hoe het College de balans ziet tussen enerzijds de natuurwaarden van deze gebieden en anderzijds de potentie voor recreatie en de economische functie. De natuurwaarden lijken nu enigszins te verdwijnen in het geheel. Dat lijkt GroenLinks niet de bedoeling. Overigens is GroenLinks enthousiast over het idee van een Ringpark, omdat daarin kansen lijken te zitten voor het versterken dus robuuster maken van de aanwezige natuur.
- Op blz. 19 wordt gesproken over werkwijzen, die voor het werken met de nieuwe Omgevingswet van belang zijn. Hier staat o.m. de bullit lef! (geen risicomijdend gedrag). Geïnformeerd wordt wat wordt bedoeld met geen risicomijdend gedrag. Het wordt eveneens op blz. 20 genoemd onder 4.4 Bestuurders.
- PS worden uitgenodigd om betrokken te zijn bij de verschillende casussen. Daarbij worden drie mogelijke niveaus beschreven. Geïnformeerd wordt of hier nu de vraag voorligt aan de Staten hoe zij betrokken willen worden of dat dit de drie methoden zijn waarop het gaat gebeuren. GroenLinks hecht eraan betrokken te blijven; niet op deelnemend niveau maar m.n. op informerend niveau om het begrip te houden voor de materie, zoals dat ook in het werkbezoek over bodemdaling is gebeurd.

Mevrouw Hoek vestigt de aandacht op 5.1.2 Stuurgroep. 50PLUS mist in het document de gemeenteraden. Uiteindelijk moeten veelal in de gemeenteraden de besluiten worden genomen. 50PLUS pleit ervoor de gemeenteraden ook een prominente rol te geven, zodat aan de voorkant wordt gewerkt aan draagvlak.

Mevrouw Poppe informeert namens de SP hoe de prioriteitenlijst tot stand is gekomen in de zin van hoe het achttal opgaven gekozen is en hoe de onderwerpen op de reservelijst terecht zijn gekomen.

Mevrouw Arissen deelt mede dat de PvdD geen aanvullende vragen heeft. De PvdD sluit zich aan bij de bijdrage van de ChristenUnie. De PvdD wil de PS-vergadering gebruiken om verder in discussie te gaan over de prioriteitenlijst in de zin van hoe de onderwerpen tot stand zijn gekomen en daarvoor eventueel een motie indienen.

Gedeputeerde Van den Berg zet uiteen dat innovatief iets in zich heeft als experimenten, anders en nieuw voor zowel de besturen, de ambtelijke organisatie als de inwoners. Met de fysieke leefomgeving beperkt de provincie zich tot de gebouwde omgeving (kantoren, groen, mobiliteit, energie). Uit evaluatie van eerder door de Staten vastgestelde Programma's zoals het RAP is de behoefte aan een IFL gebleken. Dit is eveneens getoetst bij de partners van de provincie m.n. gemeenten.

Daarnaast komt o.a. de Omgevingswet op de provincie af. Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de Wet in 2019 van kracht wordt. Deze Wet vraagt om meer maatwerk, ruimte, experimenteerkracht, participatie en tegelijkertijd om een zekere mate van rechtszekerheid.

In het voorliggende document wordt daarop deels geanticipeerd en daarnaast wordt de lijn doorgetrokken waarmee de provincie al bezig is op verschillende vlakken.

De prioritaire- en reservelijst is door de provincie zelf bedacht. De onderwerpen die in dit kader zouden kunnen worden opgepakt, zijn wel getoetst in gesprekken met o.a. gemeenten en partijen. Het lijstje is niet limitatief en het is ook niet de eersten wel en de anderen niet. De vraagstukken die nu in de top 8 staan zijn de onderwerpen die actueel in gemeenschappen, domeinen en gemeenten leven. Er kunnen andere maatschappelijke vraagstukken worden toegevoegd. De samenleving blijft bewegen en de provincie beweegt mee tot en met 2019.

Kleine Kernen zou een goed onderwerp voor het IFL kunnen zijn. Dit is thans niet opgenomen, omdat de indruk bestaat dat dit wel redelijk is belegd; er heeft zich in deze niet expliciet een fysiek project aangediend.

Met betrekking tot de vraag hoe een balans wordt gevonden tussen vasthoudende tegenstanders en constructief meedenkende voorstanders zet spreker uiteen, dat altijd wordt gekeken naar de redelijkheid en de argumenten die worden gewisseld. De gemeenteraden en de Staten hebben daar zelf invloed op. Het College kan de Staten alleen informeren over de feitelijkheden. De Staten zullen zelf de afweging moeten maken ten aanzien van de belangen die zij daarin ziet dan wel vertegenwoordigen en de werkelijkheden die zij tot zich nemen.

Met betrekking tot de ervaring in Houten met windmolens merkt spreker op dat dit een werkwijze is, die de provincie zelf wil toepassen; onderzoek laten doen naar de methodes waarmee de provincie iets wil aanpakken. In het geval van Houten ging het met name om de regelgeving, hoe dat is toegepast en hoe de inwoners erbij zijn betrokken. De provincie heeft daarop al enigszins geanticipeerd. In overleg met Houten bekijkt Amersfoort op dit moment of rond de windmolens andere eisen zouden kunnen worden gesteld dan nu in de regelgeving zijn voorgeschreven. De provincie gaat voorts op uitnodiging met alle verantwoordelijk wethouders praten over de initiatieven die er zijn; daarbij wordt geïnventariseerd waar gemeenten tegenaan lopen in dit soort processen en of het rapport van de Universiteit van Utrecht bekend is.

Aandacht voor Binnenstedelijke projecten zou een mogelijke opgave kunnen zijn. Er gebeurt veel op dit gebied, maar vooral via de vanzelfsprekende beleidlijnen.

Met de opmerking dat geleerd moet worden van de wijze waarop projecten worden gedraaid wordt iets anders bedoeld dan dat het CDA opmerkt. De samenleving en de Omgevingswet vragen iets anders m.n. meer 'samen'. Dat moet expliciet worden gemaakt. De vraag is hoe zo dicht mogelijk bij de inwoners beleidsrealisatie en doelverwezenlijking tot stand kan worden gebracht en welke instrumenten daarvoor nodig zijn. Wellicht wordt tot de conclusie gekomen dat er andere instrumenten nodig zijn dan de huidige zoals bv. serious gaming, right to challenge. Aan dat soort vormen wil de provincie graag werken, maar dat vraagt wel wat van een organisatie zoals de provincie waar heel lang is gewerkt met vanzelfsprekende ruimtelijke opvattingen. Vandaar dat de driedeling is gemaakt van experimenteren, documenteren, valideren. De Staten en het College zullen bij zichzelf te rade moeten gaan of zij wel geëquipeerd zijn om deze ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken zodanig aan te pakken dat ze daadwerkelijk effectief, materieel inhoudelijk goed en rechtszeker

worden uitgevoerd. Dit proces is altijd in beweging en derhalve zal er altijd geleerd moeten blijven worden.

Met betrekking tot de rol van de Staten wijst spreker op de BOB-trajecten. De Staten houden in dat kader een zekere afstand en behouden hun verantwoordelijkheid. Dat is ook de bedoeling als het gaat om het IFL. De provincie zal nadrukkelijker 'in verbinding' moeten komen met de shareholders en de wijze waarop dat tot stand moet worden gebracht is een zoektocht..

Mevrouw Dorrestijn geeft aan dat zij met haar vraag doelde op het feit dat de Staten een aantal kaders heeft vastgesteld. Geïnformeerd wordt hoe de inhoud van het IFL zich daartoe verhoudt. Gedeputeerde Van den Berg bevestigt dat de Staten kaders hebben vastgesteld. Er is echter eveneens beleid op provinciaal niveau vastgesteld, waarbij is aangegeven dat het niet de wet is. Voorts is in de gehele provincie door middel van zoning aangegeven wat al dan niet mag. Het kan echter zijn dat gemeenten of initiatiefnemers aangeven iets op een bepaalde plek anders te willen. Op dat moment zal met elkaar moeten worden bekeken welke bewegingen nodig zijn om dat voor elkaar te krijgen. Dan kan het vervolgens zo zijn dat de Staten besluiten iets los te laten, maar het is ook mogelijk dat de Staten in die casus niet wensen af te wijken van de door hen vastgestelde kaders. Daarmee kan een initiatief nog steeds doorgaan, zij het dat aan de voorkant wel rekening dient te worden gehouden met een ontwerpeis en op basis daarvan moet worden afgetast welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn. Wel geeft spreker in deze mee dat als provincie en gemeenten star blijven vasthouden aan vastgestelde kaders, de mogelijkheid bestaat dat een initiatief niet van de grond komt en dat de overheid de hindermacht in plaats van de oplossings- of richtinggevende macht is. De zoektocht is of dat met elkaar kan worden beslecht. Er is geen recept. Het zou wel mooi zijn als de provincie in 2019 enkele tools aan de gereedschapskist heeft toegevoegd, die er anders uitzien dan het vanzelfsprekende beleid.

Het gaat over vertrouwen en de momenten waarop partijen met elkaar in gesprek zijn in een experimentfase. Als het gezamenlijk doel is om oplossingsgericht naar een gebied te kijken dan is spreker ervan overtuigd, dat er wat ontstaat. Stakeholders worden shareholders en daar is de provincie zelf een onderdeel van. Het is ook niet voor alle onderwerpen weggelegd, maar het streven is op schaalniveau te oefenen met nieuwe vormen, vanuit het gebied te denken, ieder vanuit zijn verantwoordelijkheid en zonder de rechtszekerheid uit het oog te verliezen.

Desgevraagd door mevrouw Eijsbroek antwoordt spreker dat het gaat om het bedenken van nieuwe tools naast de subsidietrajecten. Daarbij moet o.a. worden gedacht aan meer expertise leveren, verbinding maken, faciliteren.

Er vindt in toenemende mate over verschillende onderwerpen op ambtelijke niveau uitwisseling plaats tussen provincie en gemeenten. De rol van de gemeenteraad is dezelfde als die rol van de Staten. Als voorgestaan wordt gezamenlijk iets op te lossen dan moet ook de gemeenteraad daarin haar verantwoordelijkheid nemen. Dat sluit overigens niet uit dat de Staten iets anders kunnen besluiten dan de gemeenteraad, omdat zij hun eigen opvattingen hebben.

Mevrouw Hoek doelt op het feit dat blijkt dat er nogal eens sprake is van informatieachterstand bij een gemeenteraad. Om die informatie wordt wel gevraagd, maar deze wordt niet altijd verkregen. Vervolgens wordt wel van de raad gevraagd om een besluit te nemen over iets dat door het College gewenst wordt geacht. Spreekster kan zich voorstellen dat een gemeenteraad via de griffie van de gemeente periodiek in de vorm van bv. nieuwsbrieven van de provincie wordt geïnformeerd over een bepaald project dat in die gemeente speelt. Er is grote behoefte aan die rechtstreeks informatiestroom.

De heer Van Muilekom vestigt de aandacht op de opgave Knooppunten. Geïnformeerd wordt of hierover al afspraken zijn gemaakt met de desbetreffende gemeenten.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat met enkele gemeenten al afspraken zijn gemaakt. De provincie is op ambtelijk niveau al ver in gesprek over de wijze waarop wordt voorgestaan dit met elkaar te doen zowel vanuit de gemeente als wens als soms vanuit de provincie.

Desgevraagd door de heer Van Muilekom antwoordt spreker dat er gemeenteraden verrast kunnen zijn als de Staten op 6 juni a.s. een besluit nemen om in de desbetreffende gemeenten wat te gaan doen. In het kader van de informatiebehoefte van gemeenteraden licht spreker toe, dat gemeenteraden jaarlijks zullen worden geïnformeerd over de voortgang van het IFL. Spreker is er geen voorstander van gemeenteraden per project nieuwsbrieven te sturen. Het zou spreker ook bevreemden als gemeentredenen niet zijn geïnformeerd over projecten waaraan provincie, gemeenten, stakeholders en partijen samen werken. Daarbij komt dat gemeenteraden altijd de mogelijkheid hebben om hun College daarop te bevragen.

Mevrouw Hoek geeft in deze als suggestie de werkwijze van RWS mee. Zodra een project in een bepaalde gemeente moet of gaat worden gerealiseerd informeert RWS dat gebied daarover.

Gedeputeerde Van den Berg vervolgt, dat de prioritaire- en reservelijst deels blijkt uit de wensen van de gemeenten.

In aanvulling op hetgeen hij hierover eerder in zijn betoog heeft gezegd merkt spreker op dat de Staten zelf hun betrokkenheid moeten afwegen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Van Muilekom licht spreker toe, dat dit een experimentenprogramma betreft. De Staten zijn enerzijds voorzichtig om de handen vrij te houden om besluiten te kunnen nemen. Tegelijkertijd stelt spreker dat de Staten informatie kunnen verzamelen, mee kunnen doen aan tafels, eendachtig de BOB-trajecten zelf onderzoeken kunnen initiëren. De Staten houden daarmee hun handen vrij om uiteindelijk hun oordeel te kunnen vellen over de verzamelde informatie.

In het kader van de opmerkingen over lessons learned licht spreker toe dat alles wordt gedocumenteerd. Aangegeven is dat de projecten zullen worden geëvalueerd om te bezien of de lessons learned elders bruikbaar zijn. Het doel is daarmee de gereedschapskist aan te vullen met nieuwe tools die op andere plekken wellicht ook kunnen werken.

In het stuk wordt toegelicht wat de right to challenge inhoudt. Het is gebaseerd op een gedachte die in 2012 op Regent's is vormgegeven en landelijk dekkend is geworden in Engeland. De gedachte op zich is in Nederland ook al verder uitgewerkt. In de Tweede Kamer zijn daarover moties aangenomen. De heer Overkleeft informeert waar de right to challenge binnen de in het voorliggende document gestelde opgaven een plek zou kunnen krijgen.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt, dat dit op alle onderdelen het geval kan zijn. Spreker komt daarop nog nader terug richting de Staten.

Meegegeven is dat Retail en Statushouders wellicht ook als onderwerpen zouden moeten worden meegenomen.

De Groene Contour is een discussie die o.a. plaatsvindt rondom de stad Utrecht; het Noorderpark en de Ring zijn genoemd. De Stad Utrecht worstelt daar mee m.n. met de toegankelijkheid naar het noorden toe en de overloop naar Amelisweerd. Dat gaat niet alleen over economie, maar ook over de natuurwaarden en het zoeken naar de balans daarin. Nederland is wel enigszins gewend om natuur exploitabel te maken en niet per definitie via de begrotingen van de overheden. Dat kan ertoe leiden, dat er op andere manieren naar wordt gekeken. De economie in bredere zin nl. de uitloopgebieden en het gebruik kunnen maken van die recreatieve- en groene voorzieningen rondom de Stad dragen ertoe bij, dat het een hele prettige regio is om te wonen, werken en recreëren (TOP regio).

De heer Overkleeft informeert of de opgaven 7, Groen Contour, en 8, Recreatie om de Stad, in elkaar overlopen.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat de discussie over de Groene Contour op vele plekken wordt gevoerd mede in relatie tot het afschalen van de EHS en de Rode Contour. In dat kader heeft hij hetgeen rondom de Stad Utrecht speelt als voorbeeld genoemd.

Over hoe wordt gemeten wat de experimenten opleveren verwijst spreker naar de eerdergenoemde driedeling. In dat kader moet daarover worden nagedacht. Het Programma kent een doorlooptijd tot en met 2019. In de jaarrapportages moet tot uiting komen welke resultaten zijn bereikt.

Desgevraagd door mevrouw Chidi geeft spreker aan bij de tekst over de Programmasturing de zorg over 'drukke' te herkennen. De rolduiding is echter wel heel helder en binnen het provinciehuis weet men elkaar redelijk te vinden, ook crossover. Daar houdt spreker zich vooralsnog aan vast..

De Staten zouden het right to challenge ook zelf kunnen aangeven ten aanzien van een bepaald onderwerp. Het College daagt de Staten daartoe uit. Hij sluit niet uit dat het College hier ook zelf een keer mee komt, mits dat gedragen wordt door de shareholders.

Met betrekking tot de vraag over de merkbare impuls memoreert spreker dat in de driedeling is aangegeven wat wordt voorgestaan om te realiseren, de methoden die uitrolbaar worden geacht, de veranderingen die tot stand zijn gebracht en het instrument dat ontwikkeld is. Dat zijn de concrete resultaten. Het wordt gekoppeld aan fysieke projecten; dit houdt in dat het concreet moet zijn in de zin dat het daadwerkelijk een versnelling, een verbetering of een gedragenheid met zich moet meebrengen. Over hoe dat precies wordt gemeten moet worden nagedacht; dat komt terug in de rapportages.

De heer Van Muilekom memoreert de recente bijeenkomst over bodemdaling. Het valt op dat in deze fysiek sterk wordt gescheiden van sociaal, terwijl het in de visie van de PvdA dwars door elkaar heen loopt. Spreker vindt het ingewikkeld om te beoordelen of iets nu is geslaagd als hiernaar over 2 – 3 jaar wordt teruggekeken. De vraag is of er dan keuzes zijn gemaakt over hoe met de bodemdaling zal worden omgegaan en met de impact die het heeft voor mensen of dat het meer op methodisch niveau zit in de zin van hoe hiernaar moet worden gekeken.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat, door op een experimentele wijze te handelen, de hoop is dat het maatschappelijk effect en de doelverwezenlijking kwalitatiever, sneller en goedkoper is. Dat is

aan de voorkant niet aan te geven, omdat het een experiment is. De consequenties daarvan is eveneens, dat het zelfs kan mislukken. De uitdaging is om het juiste gereedschap (effectief beleid) te pakken om tot die doelverwezenlijking te komen. Daarvoor moet iets soms anders worden gedaan. Gemeten wordt vooral de kwaliteit van de manier waarop het wordt gedaan en hoe vaak dat elders wordt ingezet om aan eind een betere, kwalitatieve, doelverwezenlijking te krijgen.

De heer Van Muilekom is van mening dat, voordat een start wordt gemaakt met een opgave, duidelijk moet zijn welk doel de provincie wil verwezenlijken. De PvdA pleit in deze voor concreetheid per opgave.

Gedeputeerde Van den Berg benadrukt nogmaals dat het geen methode is en het ertoe moet leiden dat maatschappelijke vraagstukken aan het eind worden opgelost. Indien er alleen een keuze behoeft te worden gemaakt zou het experiment ook kunnen zijn, dat op een andere manier tot een strategische keuzebenadering wordt gekomen. Wat zijn de beslismomenten en hoe worden die afgepeld? Dat kan op allerlei manieren worden gedaan. Dat zijn de methoden waarnaar gezocht wordt om helder te krijgen hoe het moet worden gedaan.

Mevrouw Ens memoreert haar vraag en het antwoord daarop over het organiseren van tegenstand. In het voorliggende document wordt wel aan de Staten gevraagd geld beschikbaar te stellen voor het anders organiseren van processen. De VVD vindt op grond daarvan van belang, dat de positieve participatie een plek krijgt. Indien de provincie alleen maar bezig is met het organiseren van weerstand tegen de eigen projecten, wordt het overheidsgeld in de visie van de VVD niet op een goede manier besteed. Behalve dat erkend wordt dat het fenomeen weerstand organiseren bestaat, zou de VVD daarover iets meer in de oplossings sfeer willen horen.

Mevrouw Koelewijn informeert of het hier gaat om procesmatige of inhoudelijke experimenten.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt niet aan de voorkant te kunnen inschatten of nu de tegen- dan wel de voorstanders de langste adem hebben. Willen de Staten tot oordeelsvorming kunnen komen en willen de shareholders, die iets met elkaar willen oplossen, tot een gedragen besluitvorming komen dan zullen alle belanghebbenden moeten worden gehoord om uiteindelijk tot de doelverwezenlijking te kunnen komen. Het komt voor dat de tegenstand moet worden georganiseerd om de kwaliteit van de besluitvorming beter te organiseren. Spreker heeft geen instrument om voor- en tegenstanders meer in balans te krijgen. Dat moet worden georganiseerd door de partijen die het aangaat.

Het gaat om de 'hoe'vraag; hoe wordt zo effectief, kwalitatief mogelijk het resultaat gerealiseerd van het beleid dat op gebiedsniveau wenselijk wordt geacht en welke ruimte wordt daar toegelaten. Voor de daadwerkelijke projecten is bv. het Integraal Gebiedsprogramma. Daar gaat het over de inhoud en niet over de manier 'om te komen tot'. Het laatste vindt plaats in het kader van het IFL. Dat kan o.a. een proces, een project, een onderzoek of een game zijn. Dat is het experiment dat wordt aangegaan. Een andere manier van doelverwezenlijking.

Desgevraagd door mevrouw Koelewijn bevestigt spreker, dat hieraan in vier jaar € 1,6 mln. wordt uitgegeven.

Wat wordt bedoeld met geen risicomijdend gedrag is, dat niet weggekeken moet worden van een fenomeen dat zich voordoet bv. de bodemdaling.

De heer Van Leeuwen geeft aan dat zijn vraag over de kleine kernen vrij algemeen is beantwoord. Hij memoreert dat de Staten hierover vorig jaar een motie hebben aangenomen. De SGP roept het College op daaraan meer invulling te geven.

Gedeputeerde Van den Berg vraagt zich af IFL het Programma is waar dat kan worden opgelost. Als er echter kleine kernen zijn die daartoe mogelijkheden zien, verneemt hij dat graag.

De heer Van Muilekom memoreert te hebben opgemerkt dat de PvdA de indruk heeft dat op veel verschillende plekken over dezelfde onderwerpen wordt gesproken, zij het wellicht met een iets ander accent. De vraag is of daarin afstemming plaatsvindt.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat de verantwoordelijkheid voor de coördinatie bij de desbetreffende portefeuillehouders ligt. Er wordt wel steeds meer in elkaar geschoven op grond waarvan de integraliteit moet worden bewaakt. Zeker als het gaat om de manier waarop, moet goed in de gaten worden gehouden wat er speelt op welke beleidsterreinen. Dat moet met elkaar worden afgestemd ook al blijkt dit niet altijd eenvoudig te zijn.

De voorzitter stelt vast dat de commissie instemt met haar voorstel het voorliggende document door te geleiden naar de Statenvergadering met de titel normaal debat.

6. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

6.1 Statenbrief instemming beheerplan Natuura 2000 Botshol

6.2 Statenbrief Natura 2000 ontwerp beheerplan Eemmeer & Gooimeer Zuidoever

6.3 Memo GS betreffende de Van Braam Houckgeestkazerne

6.4 Statenbrief Ontwerp PRS/PRV (Herijking 2016)

6.5 Statenbrief Monitoringsrapporten natuurwaarden Vliegbasis Soesterberg

6.6 Statenbrief Technische wijziging van de subsidieregelingen binnen het Stelsel Natuur- en Landschapsbeheer

7. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging van ieders komst en inbreng.